Załącznik do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Nr 11.2026 z dnia 4 listopada 2026 r.

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Torfowisko pod Węglińcem”

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów		
		Rodzaj zadania	**Rozmiar zadania**	**Lokalizacja zadania**
Ekosystemy nieleśne.				
Zagrożenie istniejące wewnętrzne i zewnętrzne: Osuszanie terenów bagiennych – spowodowane obecnością starych systemów melioracyjnych i suszami w wyniku zmian klimatu, powodujące przesuszanie siedliska wrzośca bagiennego *Erica tetralix*	Zahamowanie funkcji odwadniającej starego systemu melioracji i poprawa uwodnienia siedliska.	Blokowanie odpływu wody poprzez wypłycenie starych rowów deponując w nich w sposób trwały materiał drzewny pełniący funkcję naturalnych blokad. Do uszczelniania rowów można wykorzystać nadkład ziemi powstały w wyniku ich wykopania w przeszłości. Dopuszczone jest także uszczelnianie rowów domieszką skoszonej biomasy, jednak nie może ona stanowić głównego wypełnienia rowu. Prace należy wykonywać ręcznie. Prace należy prowadzić pod nadzorem specjalisty z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Monitorowanie stosunków wodnych na terenie rezerwatu.	Jednorazowo w pierwszym roku obowiązywania zadań ochronnych, a następnie zgodnie z bieżącymi potrzebami.	Oddział numer 160-g Leśnictwo Krucze Gniazdo.
Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Sukcesja wtórna i związana z nią obecność gatunków drzewiastych pogarsza stan siedliska i powoduje zanikanie osobników sosny błotnej	Poprawa warunków rozwojowych sosny błotnej *Pinus x rhaetica*. Przerzedzenie (doświetlenie) drzewostanu.	Wycięcie osobników gatunków drzewiastych zagłuszających egzemplarze sosny błotnej *Pinus x rhaetica*: 1) 11 szt. brzozy *Betula*; 2) 10 szt. świerka *Picea*; 3) 4 szt. dębu *Quercus* 4) 2 szt. sosny *Pinus* 5) 1 szt. topoli *Populus*; Stopniowe odsłanianie powierzchni siedliska poprzez selektywną redukcję podrostu drzew oraz krzewów - usunięcie maksymalnie 30% drzew gatunków iglastych oraz maksymalnie 50% gatunków drzew	W latach 2026-2031, etapowo według potrzeb na powierzchni 1,35 ha.	Teren rezerwatu.

Pinus x rhaetica, stanowiącej cel ochrony rezerwatu.		i krzewów liściastych względem stanu istniejącego w pierwszym roku obowiązywania zadań ochronnych. Prace należy prowadzić w okresie od początku listopada do końca marca. Wycinkę i usuwanie biomasy należy wykonywać ręcznie, drzewa i krzewy należy wycinać bezpośrednio przy ziemi. Wyciętą biomasę należy wykorzystać do blokowania rowów, a pozostałą część usunąć z płatu siedliska najpóźniej do końca marca. Niedopuszczalne jest ciągnięcie pni, gałęzi i konarów po podłożu (w przypadku drewna, którego usuwanie może spowodować uszkodzenie egzemplarzy sosny błotnej *Pinus x rhaetica*, dopuszcza się jego pozostawienie na gruncie do naturalnego rozkładu).		
Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Zarastanie powierzchni torfowiska przejściowego pierwotną roślinnością, stanowiącego cel ochrony rezerwatu.	Ograniczanie sukcesji wtórnej poprzez selektywne usuwanie podrostu drzew i krzewów.	Usunięcie z podszytu do 40% krzewów (m. in. kruszyny pospolitej *Frangula alnus*) i osobników gatunków drzew (głównie: brzozy *Betula*, sosny *Pinus*, świerka *Picea*, dębu szypułkowego *Quercus robur*). W podszycie należy pozostawić większość osobników jarzębu *Sorbus* (dopuszcza się wyłącznie wycinkę pojedynczych osobników, które zagłuszają niższe osobniki sosny błotnej *Pinus x rhaetica*). Wycinkę należy prowadzić w trzech nawrotach, na powierzchni po ok. 0,2 ha. Prace należy prowadzić bez użycia ciężkiego sprzętu mechanicznego. Wyciętą biomasę należy wykorzystać do blokowania rowów, a pozostałą część usunąć z płatu siedliska najpóźniej do końca marca. Prace należy prowadzić w okresie od początku listopada do końca marca (najlepiej zimą przy pokrywie śnieżnej lub przemarzniętym gruncie).	Jednorazowo w pierwszym roku obowiązywania zadań ochronnych, a następnie zgodnie z bieżącymi potrzebami.	Teren rezerwatu.

Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Opanowanie przekształconego siedliska przez gatunki zastępcze.	Usuwanie osobników roślin gatunków obcych i ekspansywnych.	Usuwanie osobników roślin należących do gatunków: 1) tawuła kutnerowata *Spiraea tomentosa* (poprzez ręczne wyrywanie z korzeniami), 2) czeremcha amerykańska *Prunus serotina* (poprzez ręczne wyrywanie z korzeniami młodych osobników i wycinkę osobników dojrzałych), 3) dąb czerwony *Quercus rubra* (poprzez ręczne wyrywanie z korzeniami młodych osobników i wycinkę osobników dojrzałych), 4) trzcina *Phragmites* (poprzez ręczne wykaszanie) 5) turzyca drżączkowata *Carex brizoides* (poprzez ręczne wykaszanie). Dopuszcza się wykaszanie trzciny *Phragmites* i turzycy drżączkowatej *Carex brizoides* maksymalnie 3 razy w roku (w przypadku wyłącznie jednego koszenia działanie należy przeprowadzić w okresie od 1 lipca do 15 sierpnia – preferowana pierwsza połowa lipca). Wyciętą biomasę należy usuwać z terenu rezerwatu bezpośrednio po skoszeniu.	W latach 2026 - 2031, według potrzeb.	Teren rezerwatu.
Zagrożenie istniejące zewnętrzne: Uszkadzanie odnowienia naturalnego sosny błotnej *Pinus x rhaetica* przez zwierzynę.	Zabezpieczenie odnowienia naturalnego sosny błotnej *Pinus x rhaetica* przed zgryzaniem przez zwierzynę (np. jeleniowate).	Ochrona sporadycznie pojawiającego się odnowienia naturalnego sosny błotnej *Pinus x rhaetica* - indywidualna (osłony indywidualne) lub grupowa (ogrodzenia skupiające po kilkanaście osobników). Ręczne usuwanie roślinności zielnej w obrębie osłon lub ogrodzeń - biomasę należy usunąć z rezerwatu.	Według potrzeb.	Oddział numer 160-g Leśnictwo Krucze Gniazdo.
Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Starzenie się populacji sosny błotnej *Pinus x rhaetica*	Wprowadzenie sadzonek sosny błotnej *Pinus x rhaetica* z materiału nasiennego pobranego w rezerwacie.	1) Pobór nasion sosny błotnej *Pinus x rhaetica* - zbiór maksymalnie 60% szyszek w danym roku (z wykorzystaniem wywrotów i złomów). 2) Sztuczne odnowienie sosny błotnej *Pinus x rhaetica* z sadzonek wyhodowanych z nasion pobranych w rezerwacie: • w pierwszej kolejności nasadzenia należy realizować w północnej i wschodniej części rezerwatu; • nasadzenia należy prowadzić w lukach po wcześniejszym przygotowaniu powierzchni (tj. wycięciu drzew, krzewów,	Według potrzeb.	Teren rezerwatu.

		nalotu lub podrostu, lub ewentualnie wykoszeniu lub przycięciu roślin zielnych); • sadzonki (z zakrytym systemem korzeniowym) należy wprowadzać w grupach po kilkanaście sztuk; • dopuszcza się wykonanie niezbędnych prac pielęgnacyjnych w obrębie sadzonek (w tym usuwanie roślin zielnych wokół nich - biomasę należy usunąć z rezerwatu); • należy zastosować ochronę indywidualną lub grupową nasadzeń (do kilkunastu sztuk). 3) Monitorowanie rozwoju sosny błotnej *Pinus x rhaetica* w odnowieniach. Przed przystąpieniem do zbioru nasion sosny błotnej *Pinus x rhaetica* oraz prowadzenia nasadzeń sztucznych należy uzyskać odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do dziko występujących roślin objętych ochroną, w trybie art. 56 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 pkt 4, w związku z art. 51 ust. 1 pkt 6 i 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.).		
	Pozostawienie starych egzemplarzy sosny błotnej *Pinus x rhaetica*.	Wywroty, złomy oraz stojące uschnięte osobniki sosny błotnej *Pinus x rhaetica* należy pozostawić w rezerwacie.	W przypadku wystąpienia.	Teren rezerwatu.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/